

TC İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

NELER ÖĞRENECEĞİZ ?

- ✦ XX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu,
- ✦ I. Dünya Savaşı sürecinde Osmanlı Devleti'nin siyasi, askerî ve sosyal durumunu,
- ✦ I. Dünya Savaşı'nın sonuçlarını

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

- ✦ Osmanlı Devleti XVI.yüzyılda üç kıtaya yayılmış ve **siyasi,askeri,ekonomik** gücünün zirvesine ulaşmıştı.
- ✦ Ancak XVI.yüzyılın sonlarından itibaren devlet teşkilatında,askeri alanlarda ve mali alanlarda meydana gelen bozulmalar nedeniyle hızla Avrupa'nın gerisine düşmeye başladı.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

- ✦ Osmanlı Devleti'nin zayıflamasına karşılık Avrupa hızla ilerleme sürecine girdi.

- ✦ Osmanlı Devleti içte ve dışta meydana gelen kötü gidişatı **islahat hareketleri** ile düzeltmeye çalıştı.

- ✦ Özellikle XVIII.yüzyılda Avrupa'nın üstünlüğünü kabul edip batı tarzı islahatlara önem verdi.

Yapılan tüm islahat hareketlerine rağmen XX.yüzyılın başlarında devlet yıkılmanın eşiğine geldi.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SIYASİ DURUM

- ★ XIX.yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti varlığını sürdürebilmek için Avrupalı devletlerin kendi aralarındaki çıkar çatışmalarından faydalanma yoluna gitti.(Denge Siyaseti)
- ★ Ayrıca devlet sömürgecilik yarışında da Avrupalı devletlerin hedefinde idi.

Mısır,Cezayir ve Tunus gibi bir çok toprağı İngiliz ve Fransızlar tarafından işgal edilmişti.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SIYASİ DURUM

- ✦ Balkanlar ve Rumeli'de yaşayan azınlıklar Fransız İhtilali'nin getirdiği **milliyetçilik akımı** ile ayaklanıyorlar hatta bağımsızlıklarını kazanıyorlardı.
- ✦ Avrupalılar bu ayakları kesintisiz destekliyor ve akabinde Osmanlı'nın iç işlerine karışma fırsatı buluyorlardı.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SIYASİ DURUM

- ✦ Osmanlı devlet adamları ve aydınları ise devleti dağılmaktan kurtarmak amacı ile **Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük, Batıcılık ve Adem-i Merkeziyetçilik** gibi fikir akımlarını ileri sürdüler.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

OSMANLILIK

Devlet içinde yaşayan tüm milletleri hiçbir ayrım gözetmeksizin Osmanlı toplumu halinde birleştirmeyi hedefleyen fikir akımıdır.

Namık Kemal

Ziya Paşa

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

İSLAMCILIK

Müslüman toplulukların devletten ayrılmasını önlemeyi ve bütün Müslümanların halifenin çevresinde toplanmasını amaçlayan bir fikir akımıdır.

Mehmet Akif

II. Abdülhamid

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

TÜRKÇÜLÜK

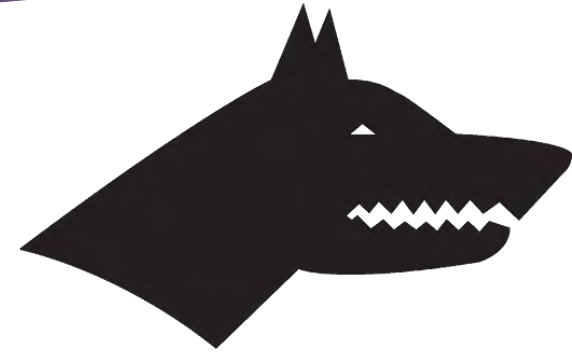
Türk milletine millet olma bilincini vermeyi ve bu sayede Türk milletinin milli kimliği altında milli birlik ve beraberliği sağlayarak milletin geleceğine sahip çıkmayı amaçlayan fikir akımıdır.

Enver Paşa

Ziya Gökalp

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

BATICILIK

Osmanlı Devleti'nin güçlenmesi için Batı'nın örnek alınması gerektiğini savunan fikir akımıdır.

Tevfik Fikret

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

ADEM-İ MERKEZİYETÇİLİK

Devlet merkezinin gücünü azaltarak yerel yönetimlerin yetkilerinin artırılmasını savunan siyasi görüş.

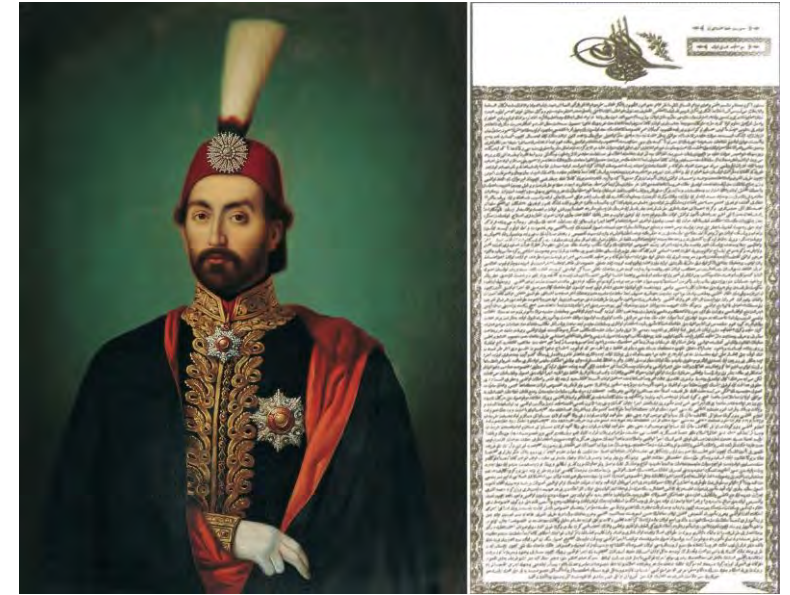
Prens Sebahattin

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ✦ Yine,XIX.yüzyılda Osmanlı Devleti azınlıkların isyanlarını sona erdirmek ve Avrupalı devletlerin iç işlerine müdahale etmesini önlemek amacı ile **Tanzimat Fermanı (1839)**ve **Islahat Fermanı (1856)** ilan etti.
- ✦ 1876 yılında Jön Türkler'in (Genç Osmanlılar)çabalarıyla **Kanun-i Esasi** ilan edilerek meşrutiyet yönetimine geçildi.

Padişah II.Abdülhamid 1877-1878 Osmanlı Rus Harbi'ni(93 Harbi) gerekçe göstererek Meclis-i Mebusan'ı süresiz kapatarak meşruti yönetime son verdi.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve I.Meşrutiyet'in ilanı Osmanlı'yı dağılmaktan kurtarmak için ortaya atılan hangi fikir ile ilişkilendirilebilir ?

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ★ Mebusan Meclisi'nin kapatılması ve meşruti yönetime son verilmesi üzerine meşrutiyet yanlıları 1889'da **İttihadi Osman-i Cemiyeti** adı altında daha sonra adı **İttihat ve Terakki Cemiyeti** olacak olan cemiyet çatısı altında faaliyetlerini sürdürdü.

İlk olarak **Osmanlıcılık** düşüncesini savunanlar tarafından kurulan bu cemiyet daha sonra **Türkçülük** fikri doğrultusunda faaliyet göstermiştir.

Özellikle Rumeli'de görev yapan subaylar arasında taraftar bulmuştur.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ★ 1908'de İngiltere ve Rusya arasında **Reval Görüşmeleri** sonucu devletin ciddi bir tehlike ile karşı karşıya kaldığını ifade eden İttihatçılar Rumeli'de ayaklanma çıkardılar.
- ★ Bu ayaklanmadan endişelenen II.Abdülhamid,Kanun-i Esasi'yi tekrar yürürlüğe koydu ve **II.Meşrutiyet** ilan edildi.

İttihat ve Terakki Cemiyeti parti haline dönüştü.Ayrıca **Ahrar Partisi** ve **İttihadi Muhammedi Partisi** kurularak Osmanlı Devleti'nde ilk kez çok partili hayata geçildi.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

★ II.Meşrutiyet'in ilanından sonra meşrutiyet yönetimine karşı çıkanlar İstanbul'da bir ayaklanma çıkardılar.(1909)(**31 Mart Vakası**) Avcı Taburu askerlerinin de desteği ile isyan kısa sürede büyüdü.

★ Bunun üzerine İttihatçıların etkin olduğu Selanik'te,isyani bastırmak üzere **Mustafa Kemal'in** de kurmay başkanı olduğu **Hareket Ordusu** hazırlandı ve isyan kısa sürede bastırıldı.

Osmanlı'da
rejime karşı
ilk isyan

İsyan bastırıldıktan sonra padişah **II.Abdülhamid** isyandan sorumlu tutularak tahttan indirildi.Yerine V.Mehmet Reşat getirildi.

SORU

1908’de II. Meşrutiyet’in ilanından memnun olmayan gerici kitlenin çıkardığı 31 Mart İsyanı İttihatçılar tarafından bastırılmış ve II. Abdülhamit bu isyan sırasındaki davranışlarından dolayı tahtan indirilerek yerine V. Mehmet Reşat getirilmiştir.

Bu gelişmelere bakılarak;

- I. İttihat ve Terakki’nin yönetimdeki etkinliği artmıştır.
- II. Yeni rejim bazı kesimlerce kabul görmemiştir.
- III. İrtica hareketi başarıya ulaşamamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ✦ 1911 yılına gelindiğinde ise Osmanlı Devleti ile İtalya arasında **Trablusgarp Savaşı** yapıldı.

TRABLUSGARP SAVAŞI

NEDENLERİ

- ✦ İtalya'nın ham madde ve Pazar araması,
- ✦ Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın olması,
- ✦ İtalya'nın Trablusgarp'ın geri bırakıldığını ve Hristiyanlara kötü davranıldığını iddia etmesi,
- ✦ Büyük devletlerin İtalya'yı yanlarına çekmek istemeleri,
- ✦ Osmanlı Devleti'nin bölge ile kara bağlantısının olmaması ve donanmasının yetersiz olması,

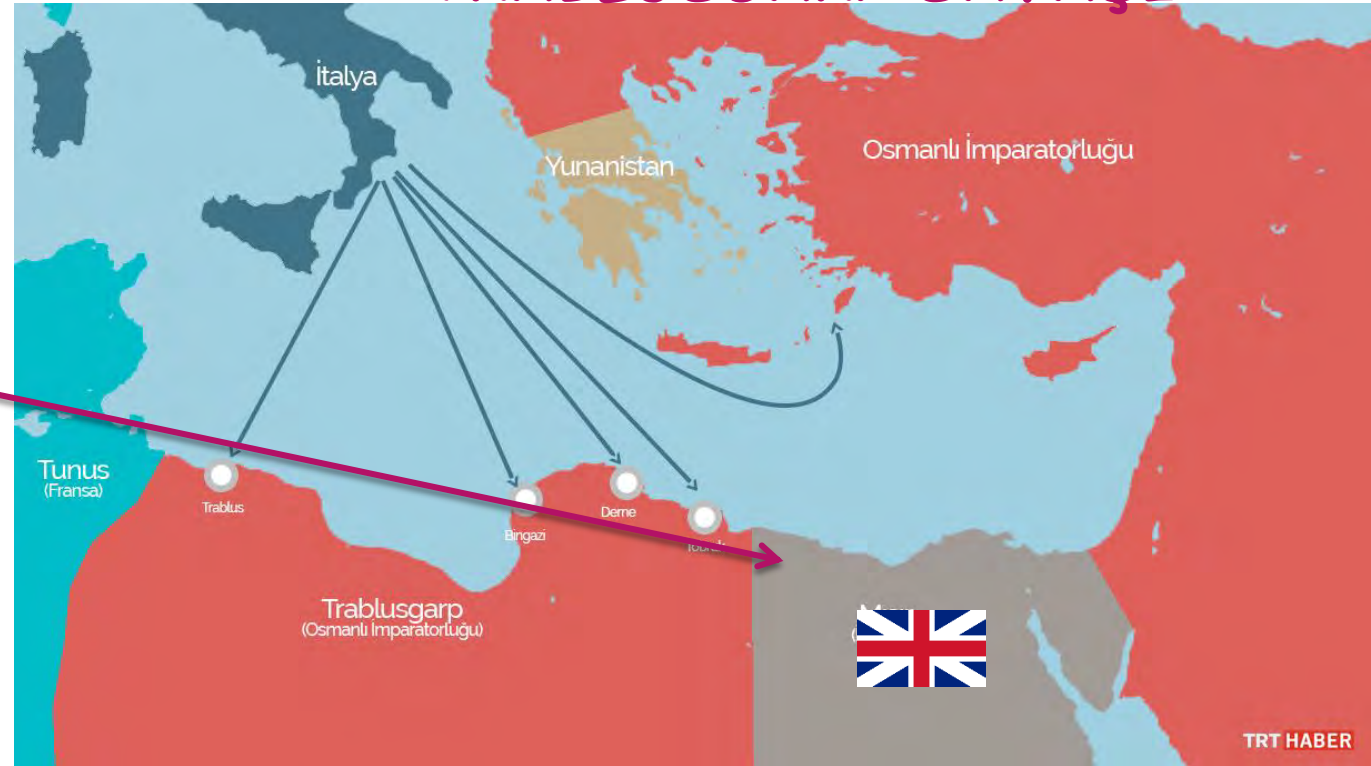

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ✦ Osmanlı Devleti Trablusgarp'a karadan yardım gönderemedi. Çünkü Mısır İngiliz işgali altındaydı.

TRABLUSGARP SAVAŞI

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ✦ Mustafa Kemal Trablusgarp ve Derne'de, Enver Bey de Bingazi'de başarılar kazanmıştır.
- ✦ Mustafa Kemal «Şerif» kod adı ile bölgeye gizlice gitmiş ve bölgedeki aşiretleri İtalyanlara karşı örgütlemiştir.

TRABLUSGARP SAVAŞI

Mustafa Kemal Trablusgarp'ta

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ✦ Savaşın uzun sürmesi İtalya'yı maddi sıkıntıya sokmuştu. İtalya bunun üzerine Osmanlı'yı barışa zorlamak için **On iki Ada'yı** işgal etmiştir.
- ✦ Bu sırada I.Balkan Savaşı başlaması, Osmanlı'yı zor durumda bırakmış ve Osmanlı Devleti İtalya ile **Uşi Antlaşması'nı** imzalamıştır.

TRABLUSGARP SAVAŞI

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

UŞİ ANTLAŞMASI

- ✦ Trablusgarp ve Bingazi **İtalya**'ya bırakılacak.
- ✦ **On iki Ada**, Balkan Savaşı'ndan sonra geri alınmak üzere geçici olarak **İtalya**'ya bırakılacak.
- ✦ **İtalya**, kapitülasyonların kaldırılması konusunda **Osmanlı**'ya yardım edecek.
- ✦ Trablusgarp ve Bingazi dini bakımdan **Osmanlı** halifesine bağlı kalacak

TRABLUSGARP SAVAŞI

Uşi Antlaşması'na göre Osmanlı sınırları

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

Uşi Antlaşması ile Osmanlı Devleti
Afrika'daki son toprağı olan Trablusgarp'ı
kaybetmiş ve üç kıtada toprağı olma
özelliğini yitirmiştir.

SORU

İtalya, XX. yüzyılın başında Trablusgarp'ta birçok hayır ve eğitim kurumu açmıştır.

Bu durum göz önüne alındığında İtalya'nın aşağıdaki düşüncelerden hangisini hedeflediği söylenebilir?

- A) Trablusgarp'ı kültürel açıdan geliştirmek
- B) Trablusgarp'ı işgal ettiğinde halkın tepkisini azaltmak
- C) Osmanlı Devleti'yle ilişkilerini geliştirmek
- D) İngiltere'nin sömürgeleriyle bağlantısını kesmek
- E) Trablusgarp'ı geri kalmışlıktan kurtarmak

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ✦ 1912 yılına gelindiğinde ise Balkanlarda Rusya'nın kışkırtması ile Yunanistan, Sırbistan, Bulgaristan ve Karadağ Osmanlı'ya savaş ilan etti.

NEDENLERİ

- ✦ Fransız İhtilali'nin yaydığı fikirler (Özellikle Milliyetçilik)
- ✦ Rusya'nın Panslavist politikası gereği kışkırtmaları
- ✦ Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki varlığına son vermek istemeleri
- ✦ Trablusgarp Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin güçsüzlüğünün anlaşılması

I.BALKAN SAVAŞI

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ✦ Bulgar ordusu, **Edirne**'yi kuşatmış, **Kırklareli** ve **Lüleburgaz**'ı da alıp Çatalca'ya kadar ilerlemiştir.
- ✦ Yunanlılar Ege adalarına asker çıkarmıştır.

I.BALKAN SAVAŞI

Balkan Harbi'nde Bulgar Zulmü

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

Osmanlı Devleti ağır bir **yenilgi** almıştır. Savaş Sonunda Osmanlı Devleti ile Balkan devletleri arasında Londra Antlaşması imzalanmıştır.(1913)

Savaşın Kaybedilme Nedenleri

- ✦ Ordunun içine siyasetin girmesi.
- ✦ 65 bin askerin savaş öncesi terhis edilmesi.
- ✦ Dört cephede birden savaşılması.

I.BALKAN SAVAŞI

Bulgar ordusu Edirne'de

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

LONDRA ANTLAŞMASI (1913)

I.BALKAN SAVAŞI

I. Balkan Savaşı öncesinde Balkanlar

I. Balkan Savaşı sonrasında Balkanlar

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ★ Arnavutluk savaş sırasında bağımsızlığını ilan etmiştir.

Arnavutluk, Balkanlar'da Osmanlı'dan ayrılan son devlet olmuştur.

- ★ Bulgaristan Ege Denizi'ne ulaşmıştır.

Osmanlı Devleti'nin batıda yalnızca Bulgaristan'la sınırı kalmıştır.

I.BALKAN SAVAŞI

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ★ Londra Görüşmeleri devam ederken **Bâb-ı Âlî Baskını** gerçekleşmiştir (1913).
İttihat ve Terakki Partisi yönetimi ele almıştır

Bab-ı Ali Baskını :_Osmanlı Devleti'nde 23 Ocak 1913 günü Enver Paşa ve Talat Paşa'nın başını çektiği bir grup İttihat ve Terakki üyesi tarafından hükûmet binası Bab-ı Ali'nin basılmasıyla yapılan askeri darbedir. Bu baskın sırasında Harbiye Nazırı Nazım Paşa öldürülmüş, Sadrazam Kamil Paşa'yazorla istifası imzalattırılmıştır.

I.BALKAN SAVAŞI

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

1913 yılında **Bulgaristan**'ın I. Balkan Savaşı sonucunda en büyük payı alması diğer Balkan devletleri tarafından kabul edilmemesi üzerine II.Balkan Savaşı çıktı.

Bulgaristan

Osmanlı Devleti

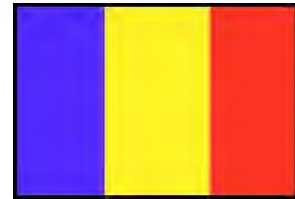
Sırbistan

Karadağ

Yunanistan

Romanya

II.BALKAN SAVAŞI (1913)

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

- ✦ Bulgaristan kısa sürede **yenilgiye** uğradı.
- ✦ Osmanlı Devleti fırsattan yararlanarak **Edirne** ve **Kırklareli**'yi geri almıştır.

II.BALKAN SAVAŞI (1913)

Edirne'ye giren Osmanlı ordusu

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

BALKAN SAVAŞLARININ SONUÇLARI

- ➔ Osmanlı Devleti Balkan topraklarındaki hâkimiyetini **kesin** olarak kaybetti.
- ➔ Balkanlardaki Türkler azınlık durumuna düştü ve günümüze kadar devam eden **Balkan Türkleri** sorunu ortaya çıktı.
- ➔ Bugünkü batı sınırimız büyük ölçüde belli oldu.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SİYASİ DURUM

BALKAN SAVAŞLARININ SONUÇLARI

- ➔ Balkan topraklarındaki siyasi denge bozuldu.
- ➔ Balkanlardaki Türk nüfusu, yapılan göçler nedeniyle azalırken Anadolu'daki Türk nüfusu arttı.
- ➔ Türk ordusunda yenilik gereksinimi ortaya çıktı.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SORU

Balkan Savaşları 20. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin en çok toprak kaybettiği savaşlar olmuştur.

Bu yenilgilerin aşağıdaki gelişmelerden hangilerine neden olduğu söylenemez?

- A) Sınırların daralmasına
- B) Milliyetçilik düşüncesinin uyanmasına
- C) İttihat ve Terakki iktidarının güç kaybetmesine
- D) Osmanlı Devleti'nin prestijinin sarsılmasına
- E) Siyasi haritanın değişmesine

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

SOSYAL DURUM

1900'lü yılların başında Osmanlı Devleti'nin toprak kayıpları sonucu devletin genel nüfusu azalırken kaybedilen yerlerde yaşayan Müslüman halkın Osmanlı topraklarına göç etmesiyle Müslüman nüfus oranı arttı.

Göç eden halkın barınma ve diğer ihtiyaçları devlete ağır bir yük getirdi.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

EKONOMİK DURUM

Osmanlı Devleti ilk dış borcunu **1856 Kırım Savaşı**'nda İngiltere'den almış ve süreç içerisinde borcunu ödeyememişti.

Borçlandığı devlet sayısı ve miktarı giderek artan Osmanlı Devleti borçlarını ödeyemeyince alacaklı devletler 1881'de **Duyun-i Umumiye İdaresi** aracılığı ile devletin gelir kaynaklarına el koymaya başladı.

Düyun-u Umumiye İdaresi Binası

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

EKONOMİK DURUM

- ★ Savaşların artmasından dolayı tarımsal üretimde sıkıntılar yaşanmaya başlamıştı. Ayrıca tarımda hala geleneksel yöntemler kullanılıyordu.
- ★ Ticaret ise büyük oranda azınlıkların elinde idi. Sanayisi gelişmeyen Osmanlı Devleti adeta Avrupa'nın ham madde pazarı durumuna düşmüştü.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

1914'te başlayıp 1918'e kadar süren I. Dünya Savaşı'na bütün devletler katılmamış olsa da etkisi dünya genelinde hissedildiği için adı **dünya savaşı** olarak tarihe geçmiştir

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Savaşın Genel Nedenleri

- Milliyetçilik akımı
- Sömürgecilik yarışı
- Ham madde ve pazar arayışı
- Devletlerarası bloklaşma
- Silahlanma yarışı

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞIN ÖZEL NEDENLERİ

Japonya'nın Uzak Doğu'da
sömürgeler elde etmek istemesi

Japan

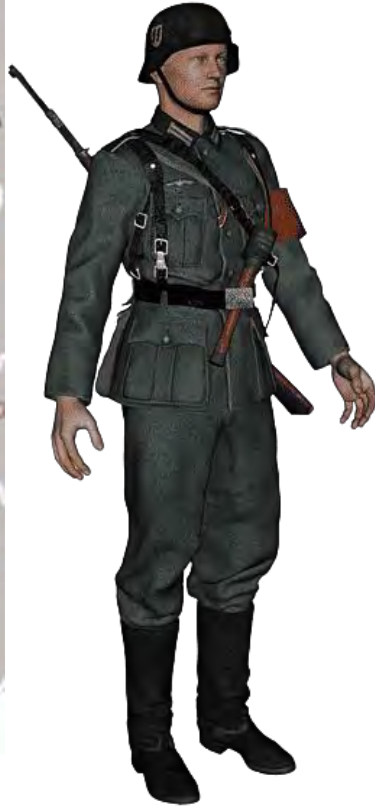

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞIN ÖZEL NEDENLERİ

Fransa'nın Sedan Savaşı'nda, Almanya'ya kaptırdığı kömür yatakları açısından zengin olan **Alsace Lorraine'i** (Alsas Loren) geri almak istemesi,

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞIN ÖZEL NEDENLERİ

Avusturya-Macaristan'ın kendisi için tehlike olarak gördüğü Sırbistan'ı ortadan kaldırıp Doğu'ya doğru genişlemek ve Rusya'yı Balkanlar'dan uzaklaştırmak istemesi

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞIN ÖZEL NEDENLERİ

Rusya'nın Balkanlar'daki bütün Slavları kendi idaresinde birleştirme isteği (Panislavizm politikası) ve sıcak denizlere ulaşma amacı

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞI BAŞLATAN
OLAY

28 Haziran 1914'te Avusturya-Macaristan Veliahtı **François Ferdinand** (Fransuva Ferdinand) ve eşi, bir Sırp milliyetçisi tarafından suikast sonucu öldürüldü.

Bu olay sonucunda Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Sırbistan'a savaş ilan etti ve I.Dünya Savaşı başladı.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

I.DÜNYA SAVAŞI'NIN TARAFLARI

	İTİLAFLAR DEVLETLERİ	İTTİFAK DEVLETLERİ
SAVAŞ ÖNCESİ	İngiltere,Fransa,Rusya	Almanya,Avusturya-Macaristan,İtalya
SAVAŞ ESNASINDA	İngiltere,Fransa,Rusya,İtalya,Japonya,Romanya,ABD,Sırbistan,Yunanistan,Brezilya	Almanya,Avusturya-Macaristan,Osmanlı Devleti,Bulgaristan

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girişi

- ★ Osmanlı yönetimi savaş başladığında **tarafsız** olduğunu ilan etmiş, Boğazların kapatıldığını ve kapitülasyonların tek taraflı olarak kaldırıldığını ifade etmiştir.
- ★ Savaşın dışında kalamayacağını anlayan Osmanlı Devleti ilk olarak **İngiltere** ve **Fransa** ile bağlantı kurmak istemiş fakat reddedilmiştir.

Almanya ise Osmanlı Devleti'nin kendi yanında savaşa girmesi için büyük çaba harcamıştır.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Almanya'nın Osmanlı Devletini Yanında İstemesinin Nedenleri

- ✦ Halifenin nüfuzundan yararlanmak
- ✦ İngiltere'nin Hint sömürge yolunu ele geçirmek
- ✦ Yeni cepheler açılmasını sağlayarak, kendi askerî yükünü hafifletmek
- ✦ Osmanlı insan gücünden ve ham madde kaynaklarından yararlanmak (Musul-Kerkük petrolerinden yararlanma düşüncesi)
- ✦ Osmanlı Devleti'nin coğrafi konumunu ve Boğazları kullanmak
- ✦ Rusya'ya yapılacak yardımların önünü kesmek

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girişi

Akdeniz'de İngiliz donanmasından kaçan Alman donanmasına ait **Goben** ve **Breslav** adlı savaş gemileri boğazı geçerek Osmanlı Devletine sığınmıştır.

Osmanlı Devleti ilk olarak gemileri satın aldığını açıklamıştır. **Yavuz** ve **Midilli** adlarını alan gemiler, daha sonra Karadeniz'de Rusya'nın Sivastapol ve Odessa limanlarını bombalamışlardır.

Bu olay ile Osmanlı Devleti **resmen** savaşa girmiştir.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

TAARRUZ	SAVUNMA	MÜTTEFİKLERE YARDIM
Kafkas Cephesi	Çanakkale Cephesi	Galiçya, Makedonya ve Romanya Cephesi
Kanal Cephesi	Irak Cephesi	
	Suriye-Filistin Cephesi	
	Hicaz-Yemen Cephesi	

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

KAFKAS CEPHESİ

Cephenin Açılma Nedenleri

Orta Asya Türklerine ulaşarak buradan toplanacak kuvvetlerle savaşı kazanmak.

Azerbaycan petrollerine ulaşmak.

İran üzerinden Hindistan'a ulaşarak İngiltere'nin sömürgelerini ele geçirmek.

Almanya'nın, Batı cephesindeki yükünü hafifletmek

Bu cephenin açılmasında Turancılık fikri ve ENVER PAŞA etkilidir .

TAARRUZ CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

KAFKAS CEPHESİ

- ✦ Enver Paşa, 22 Aralık 1914'te **Sarıkamış Harekâtı**'nı başlattı. Enver Paşa komutasındaki Türk kuvvetleri, Ruslara karşı taarruza geçti .
- ✦ Allahuekber Dağları'nı aşmaya çalışan binlerce Türk askeri, ağır kış koşulları ve salgın hastalıklar nedeniyle düşmanla henüz savaşmadan şehit oldu.

TAARRUZ CEPHELERİ

Osmanlı ordusunun yaşadığı bu felaketten sonra Ruslar, Ermenilerin de desteğini alarak **Erzurum, Bayburt, Van, Muş, Bitlis, Erzincan ve Trabzon'u** ele geçirdi

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

KAFKAS CEPHESİ

Çanakkale zaferinden sonra 1916'da Kafkas Cephesi'ne atanan Mustafa Kemal, Ruslara karşı başarılı bir şekilde mücadele edip **Muş** ve **Bitlis'i** düşman işgalinden kurtardı.

TAARRUZ CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

KAFKAS CEPHESİ

✦ Cephede savaşlar devam ederken Rusya'da Bolşevik İhtilali çıktı (Ekim 1917).

✦ Çarlık rejimi yıkılıp yerine kurulan Sovyet Rusya, savaşa devam etmedi ve **Brest Litowsk Antlaşması** ile savaştan çekildi.(1918)

Bu antlaşmayla savaş sırasında işgal ettiği topraklardan çekilen Sovyet Rusya daha önceden almış olduğu Kars, Ardahan ve Batum'u (Elviye-i Selase) Osmanlı Devleti'ne geri verdi.

TAARRUZ CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

KAFKAS CEPHESİ

1915 Olayları

Osmanlı Devleti'ni paylaşma planı yapan Rusya, İngiltere ve Fransa; Ermenileri kışkırtarak Doğu Anadolu'da bağımsız bir devlet kurmaları için onları harekete geçirdi

Hınçak ve Taşnak komiteleri öncülüğünde kurulan Ermeni çeteleri; Van, Erzurum, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ gibi Anadolu'nun birçok yerinde Müslüman halka yönelik katliamlar yaptılar.

TAARRUZ CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

KAFKAS CEPHESİ

1915 Olayları

Ermenilerin yaptıkları saldırı ve katliamlar karşısında Osmanlı Devleti, birtakım tedbirler almak zorunda kaldı.

Osmanlı Dâhiliye Nezaretinin, 24 Nisan 1915'te yayınladığı bir genelgeyle Hınçak ve Taşnak komite büroları kapatıldı ve bu komitelerin üyeleri de tutuklandı

TAARRUZ CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

KAFKAS CEPHESİ

1915 Olayları

✦ Alınan bütün tedbirlere rağmen Ermenilerin saldırı ve katliamları artarak devam etti.

✦ 27 Mayıs 1915'te **Sevk ve İskân (Tehcir ya da Zorunlu Göç) Kanunu** çıkarıldı.

Bu kanunla Ermeniler arasından Ruslarla iş birliği içinde olanlar, çeteciler ve isyan hareketine karışanlar zorunlu olarak göçe tabi tutuldu.

TAARRUZ CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

KAFKAS CEPHESİ

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

TAARRUZ CEPHELERİ

Kafkas İslam Ordusu

- ★ 1917 yılında Rusya'da yaşanan Bolşevik devrimi ile Çarlık rejiminin yıkılmasının ardından Rus Kafkas Ordusu dağıldı.
- ★ Rus birlikleri bölgeden ayrılırken silahlarını Ermeni ve Gürcülere bırakarak Osmanlı ile mücadeleyi onlara devretti.
- ★ Bölgeden Rusların çekilmesiyle birlikte Ermeni ve Gürcü çeteleri Müslüman ve Türklere karşı katliamlara başladı.

Bunun üzerine Azerbaycan Türkleri, Osmanlı Devleti'ne bir heyet göndererek yardım istediler.

Bir "**Gardaşlık**" Destanı:
KAFKAS İSLAM ORDUSU

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

KAFKAS CEPHESİ

- ✦ İstanbul Hükûmeti, Nuri (Killigil) Paşa'nın komutanlığında, Azerbaycan Türkleri ve Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti vatandaşı Dağıstanlı gönüllülerden oluşan bir **Kafkas İslam Ordusu** kurdu.
- ✦ 15 Eylül 1918'de, Kafkas İslâm Ordusu Halil (Kut) Paşa komutasında Bakü'ye girdi. Böylece şehir düşmandan temizlendi.

Nuri Paşa

TAARRUZ CEPHELERİ

Kafkas İslam Ordusu Sancağı

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

KANAL CEPHESİ

Cephenin Açılma Nedeni

İngiltere'nin sömürgeleriyle bağlantısını keserek insan ve ham madde sağlamasını önlemek

Almanların isteği sonucu açılmış cephe dir.

TAARRUZ CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

TAARRUZ CEPHELERİ

KANAL CEPHESİ

Sonuç

Süveyş Kanalı bölgesinde İngilizlerin Osmanlı ordusunu yenilgiye uğrattıkları cephedir. İngiltere 1917'de saldırıya geçip Sina Yarımadası'nı alarak Suriye'ye kadar ilerledi.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

ÇANAKKALE CEPHESİ

Cephenin Açılma Nedeni

- ➡ **İstanbul ve Boğazları** ele geçirip Osmanlı'yı savaş dışı bırakmak
- ➡ Müttefikleri olan **Rusya**'ya gerekli askerî ve ekonomik yardımları yapmak,
- ➡ Rusya'nın buğdayından faydalanmak ve bu cephede kazanılacak başarıyla birlikte hâlâ tarafsız olan **Balkan Devletleri**'ni kendi yanlarında savaşa çekmekti

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

ÇANAKKALE CEPHESİ

- ✦ İtilaf Devletleri, Çanakkale'yi önce denizden geçmeyi denediler. **İngiltere** ve **Fransa** donanmalarından oluşan büyük bir filo, 19 Şubat 1915'te *Kumkale* ve *Seddülbahir* tabyalarını bombalamaya başladı.
- ✦ Çok şiddetli olan bu bombardıman yaklaşık bir ay sürdü.

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

ÇANAKKALE CEPHESİ

- ★ 18 Mart 1915'te İtilaf donanması, Çanakkale Boğazı'nı geçmek için harekete geçti.
- ★ Ancak bir gece öncesinden **Nusret Mayın Gemisi** ile Boğaz'a döşenen mayınlar ve kahraman Türk topçusunun başarısı sayesinde İtilaf donanması büyük kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kaldı

18 Mart Kahramanı" olarak anılan Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanı **Tümgeneral Cevat Çobanlı**'nın bu zaferde büyük katkısı vardır

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

CEVAT ÇOBANLI
(1870-1938)

İstanbul'da doğdu. 1891'de harp okulunu, 1894'te harp akademisini bitirdi. Trablusgarp, Balkan ve I. Dünya Savaşı'nda görev aldı. Çanakkale Deniz Muharebeleri'nde üstün başarı kazandı. Harbiye Nazırlığı (1918), Genelkurmay Başkanlığı (1919) görevlerinde bulundu. 16 Mart 1920'de İstanbul işgal edilince tutuklanarak Malta'ya sürüldü. 1923-1924 yılları arasında Elazığ Milletvekili olarak TBMM'de görev aldı. Askerî Şura Üyeliği, Generaller Askerî Mahkemesi Başkanlığı görevlerinden sonra 1935'te emekliye ayrıldı. İstanbul'da

yaşamını yitirdi.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaşığı Cepheler

ÇANAKKALE CEPHESİ

Deniz yolu ile Çanakkale'yi geçemeyeceklerini anlayan İtilaf Devletleri, *Gelibolu Yarımadası*'na asker çıkardılar.

25 Nisan 1915'te çoğunluğu *Anzaklardan* oluşan İtilaf ordusu, **Seddülbahir**, **Kumkale** ve **Arıburnu**'na çıkarma harekâtı düzenledi.

19. Tümen Komutanı **Yarbay Mustafa Kemal** ve emrindeki Türk ordusu; **Anafartalar**, **Conkbayırı**, **Arıburnu** ve **Kireçtepe**'de destan yazarak düşmana geçit vermediler.

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

ÇANAKKALE CEPHESİ

SAVUNMA CEPHELERİ

- ✦ Çanakkale'de kara savaşlarında da başarılı olamayan İtilaf kuvvetleri, Ocak 1916'da *Gelibolu*'yu boşalttılar.

Böylece İstanbul kurtarılmış ve Çanakkale'nin geçilemeyeceği bütün dünya tarafından görülmüş oldu.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

ÇANAKKALE CEPHESİ

Çanakkale Muharebeleri'nin kazanılmasında Seyit Onbaşı'nın kahramanlığı, Nusret Mayın Gemisi komutanı **Yüzbaşı İsmail Hakkı**'nın özverisi, Mustafa Kemal'in askeri dehası ve **57. Alay**'in fedakârlığı büyük rol oynadı.

I. Dünya Savaşı süresince Osmanlı Devleti'nin zafer kazandığı tek cephe Çanakkale Cephesi'dir.

Yüzbaşı Hakkı

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

ÇANAKKALE CEPHESİ

- ✦ Çanakkale Muharebeleri'ni Osmanlı'nın kazanmasıyla I. Dünya Savaşı'nın süresi de uzadı.
- ✦ Bulgaristan, İttifak Devletleri'nin yanında savaşa katıldı.

Böylece Almanya ile Osmanlı Devleti arasında kara bağlantısı sağlandı.

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

ÇANAKKALE CEPHESİ

- ✦ Müttefiklerin yardım götüremediği Rusya'da Bolşevik İhtilali çıktı ve Rusya'daki Çarlık rejim yıkıldı.

Bolşevik İhtilali'nin ardından Rusya savaştan çekildi.

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

ÇANAKKALE CEPHESİ

- ✦ "Anafartalar Kahramanı" olarak tanınan Mustafa Kemal'in bu cephedeki başarısı, Millî Mücadele'nin de lideri olmasında etkili oldu.
- ✦ Osmanlı Devleti'nin Çanakkale'deki kayıplarının büyük çoğunluğu, eğitim seviyesi yüksek insanlardı.

Bu yüzden Cumhuriyet'in ilk yıllarında pek çok alanda yetişmiş eleman bulma sıkıntısı yaşanmıştır.

SAVUNMA CEPHELERİ

SORU

Çanakkale Savaşı'ndan sonra;

Bulgaristan Almanya'nın yanında savaşa katılmış,

- Rusya'da rejim değişikliği yaşanmış,
- İttifak Devletlerinin moralleri yükselmiştir.

Bu bilgiler dikkate alındığında Çanakkale Savaşı'nın;

- I. I. Dünya Savaşı'nın uzaması,
 - II. savaşın daha geniş alana yayılması,
 - III. Rusya'nın savaştan çekilmek zorunda kalması
- durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?**

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

HİCAZ-YEMEN CEPHESİ

- ★ İngiltere Mac Mahon (Mak Mahon) Planı ile Mekke Emiri Şerif Hüseyin'e bağımsızlık vadetmişti.

Böylece İngilizlerin desteğini sağlayan bazı Arap kabileleri, Osmanlı egemenliğine karşı ayaklandılar

- ★ Osmanlı kuvvetleri kutsal yerleri korumak için İngiltere ve Mekke Emiri Şerif Hüseyin'e karşı savaştı.

SAVUNMA CEPHELERİ

Şerif Hüseyin

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

HİCAZ-YEMEN CEPHESİ

- ✦ Özellikle Medine'yi Fahrettin Paşa komutasındaki Türk askeri olağanüstü bir şekilde müdafa etti.
- ✦ Az sayıda kuvvetle çölün ortasında yiyecek, hastalık gibi pek çok sıkıntılarla birlikte, Fahrettin Paşa'nın Medine Müdafaası uzun süre devam etti

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

HİCAZ-YEMEN CEPHESİ

- ✦ Savaşın sonunda Osmanlı Devleti bu topraklardan çekilmek zorunda kaldı.
- ✦ Sultan V. Mehmet Reşad'ın halife sıfatıyla yaptığı cihat çağrısı, Araplar üzerinde istenilen etkiyi göstermedi.

Bu durum İslamcılık (Ümmetçilik) politikasının etkisini kaybettiğini göstermiştir.

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cephe

IRAK CEPHESİ

- ✦ İngilizler 1915 Eylül'ünde Bağdat'ın 160 kilometre güneyindeki Kut'ül Amâre'ye kadar ilerleyip burayı ele geçirdiler.
- Fakat Türk kuvvetleri, **Selman-ı Pak Muharebesi**'nde büyük bir başarı gösterip Kut'ül Amâre'deki İngiliz kuvvetlerini kuşattı.
- ✦ Aldıkları desteğe rağmen üst üste mağlup olan İngiliz kuvvetleri, Türk kuşatmasını kıramadı.

İngiliz kuvvetleri 29 Nisan 1916'da Halil Paşa komutasındaki Türk kuvvetlerine teslim oldu

Halil Paşa

SAVUNMA CEPHELERİ

Kut'ül Amâre'deki İngiliz tümeni, komutanı General Townshend (Tavsint) ile birlikte esir alındı

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

IRAK CEPHESİ

- ✦ Fakat I. Dünya Savaşı'nın sonuna doğru Irak'taki Türk birliklerinin çoğu İran'a kaydırıldı. İngilizler, Irak'a daha büyük bir kuvvet yığarak karşı saldırıya geçtiler.
- ✦ Savaşın son yılında Bağdat'a kadar olan bölgeyi ele geçiren İngiliz kuvvetleri, **Mondros Ateşkes Antlaşması**'nin imzalanmasından sonra da Musul'u işgal ettiler.

SAVUNMA CEPHELERİ

Kut'ül Amare Savaşı

Osmanlı ordusu

Kut bölgesindeki Osmanlı güçleri

19 bin 182

Şehit ve yaralılar

10 bin civarında

İngiliz ordusu

Kuşatma altındaki İngiliz güçleri

15 bin 661

Yardıma gelen destek birlikleri

40 bin civarında

Esir alınan İngilizler

13 bin 309

Ölü ve yaralılar

30 bin civarında

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

SURİYE-FİLİSTİN CEPHESİ

✦ Osmanlı Devleti'nin Kanal Harekâtı'nda yenilip geri çekilmesi üzerine, İngiltere büyük bir karşı saldırı başlattı.

✦ **Gazze Savaşları**'nda büyük başarılar gösterilmesine rağmen savaşın ilerleyen yıllarında artan İngiliz baskısı karşısında, buradaki Osmanlı kuvvetleri çözüldü.

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

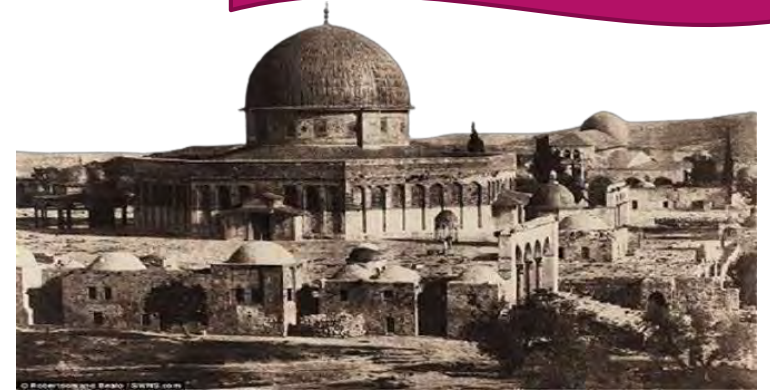
Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

SURİYE-FİLİSTİN CEPHESİ

- ✦ İngilizler, **Kudüs** ve **Filistin**'i işgal etti. Kısa bir süre sonra da İngiliz kuvvetleri Suriye'yi ele geçirdi.
- ✦ Yıldırım Orduları bünyesindeki VII. Ordu'nun komutanı olan **Mustafa Kemal**, İngilizlerin taarruzu karşısında geri çekilerek Antakya'dan Halep'in kuzeyine uzanan bir savunma hattı kurup İngilizleri burada durdurmayı başardı.

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

SURİYE-FİLİSTİN CEPHESİ

✦ Ayrıca isyancı Arap güçleri ile 26 Ekim 1918'de yaptığı **Katma Savaşı**'nı kazanan Mustafa Kemal, Halep'in beş kilometre kadar kuzeyindeki bölgeyi Türk sınırı olarak belirledi.

Böylece ileride kurulacak yeni Türk Devleti'nin millî hududu da Türk askerinin süngüleriyle fiilen burada tespit edilmiş oldu.

SAVUNMA CEPHELERİ

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheler

GALIÇYA,MAKEDONYA,ROMANYA CEPHESİ

✦ Osmanlı Devleti'nin kendi sınırları dışında savaştığı cephelerdir. Müttefikleri **Bulgaristan, Almanya ve Avusturya-Macaristan'a** yardım etmek amacıyla savaşmıştır

MÜTTEFİKLERİMİZE YARDIM CEPHESİ

SORU

- Çanakkale Cephesi
- Kafkas Cephesi
- Suriye-Filistin Cephesi

Yukarıda verilen cephelerin ortak özelliği olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Taarruz cepheleridir
- B) Savunma amaçlı açılan cephelerdir
- C) Müttefiklere yardım amaçlı açılan cephelerdir
- D) Mustafa Kemal'in görev aldığı cephelerdir
- E) Galibiyet alınan cephelerdir

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

Savaş Sırasında Osmanlı Devleti'nde Yaşayan Halkın Durumu

- ✦ I.Dünya Savaşı'nın olumsuz etkilerini en çok *kadınlar, yaşlılar ve çocuklar* yaşadılar.
- ✦ Savaşla birlikte erkekler cepheye gittiğinden kadınlar, hem çalışma hayatına daha çok katılarak üretim açığını kapatmaya çalıştılar hem de evde ailenin sorumluluğunu tek başına üstlendiler.

Kadınlar kadar çocuklar da savaşın yol açtığı sıkıntılardan olumsuz etkilendi. Yeterli beslenemeyen çocuklar da açlık ve sefalet çekti. Anne ve babasını yitiren birçok çocuk öksüz ve yetim kaldı.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

Savaş Sırasında Osmanlı Devleti'nde Yaşayan Halkın Durumu

- ✦ Erkek nüfusun savaşa gitmesiyle üretim azaldı. Bunun sonucunda ürünlerin fiyatları aşırı derecede arttı.
- ✦ Yüksek enflasyon ve ürün kıtlığı nedeniyle karaborsacılık yaygınlaştı.

1916 yılının sonundan itibaren İstanbul'a açlıktan ölüm haberleri gelmeye başladı.

Birinci Dünya Savaşı Yıllarında İstanbul Çocukları...

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Savaş Sırasında Osmanlı Devleti'nde Yaşayan Halkın Durumu

"Peynir, meyve, tatlı, kahve yok... 10 gündür et yemedik. Bizim gibi çoğu insan da yemedi. Tabii ki canım çekiyor ama kim kuzuya 43 kuruş, sığır etine 36 kuruş ve koyuna 48 kuruş verebilir? Dört gündür su yok. Haftada bir gün ya da iki gün var. Fiyatlar günde iki defa artıyor. Zenginler dükkânları dolduruyor, fakirler de umutsuzca seyrediyorlar. Şimdiden iki kişiyi caddede kendinden geçmiş oturur ve yatar vaziyette gördüm. Etrafları yardım etmeye çalışan insanlarla sarılıydı ama bu kişilerin onları tekrar hayata döndürebileceklerinden şüpheliyim."
(Alev Gözcü, I. Dünya Savaşı ve Osmanlı Devleti'nin Gündelik Hayatından Kesitler, s. 145.)

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Bolşevik İhtilali ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Savaşa Girmesi

- ✦ I. Dünya Savaşı devam ederken uzun süredir iç karışıklıklar yaşayan Rusya'da 1917'de **Bolşevik İhtilali** meydana geldi.
- ✦ İhtilalle birlikte Rus Çarı yönetimden uzaklaştırıldı ve Çarlık Rusya'sı yıkıldı.
- ✦ Yeni rejim 1918'de **Brest-Litovsk Antlaşması**'nı imzaladı ve savaştan çekildi.

Rusya'nın savaştan çekilmesiyle Doğu Avrupa cepheleri kapandığı için savaşta üstünlük İttifak Devletlerine geçti.

SORU

1915-1917 yılları arasında Osmanlı Devleti'nin parçalanmasıyla ilgili olarak Fransa, İngiltere, İtalya ve Rusya arasında gizli antlaşmalar imzalanmıştır. Fakat bu paylaşım planları daha sonraları değişikliğe uğramıştır.

Yapılan gizli antlaşmaların değişikliğe uğramasına ortam hazırlayan gelişmenin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) ABD'nin I. Dünya Savaşı'na girmesi
- B) Fransa ile İngiltere arasındaki siyasi çekişme
- C) I. Dünya Savaşı'nın başlaması
- D) Rusya'nın savaştan çekilmesi
- E) İtalya'nın Anadolu'da işgal ettiği topraklardan çekilmesi

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Bolşevik İhtilali ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Savaşa Girmesi

- ✦ Savaşın başında tarafsızlığını ilan eden ABD, İtilaf Devletlerine destek veriyordu. ABD'nin bu desteğini önlemek için Almanya, ABD ticaret gemilerini denizaltıları ile batırmaya başladı.
- ✦ Alman denizaltılarının verdiği zarar karşısında ABD 1917'de Almanya'ya **savaş** açtı.

ABD kuvvetlerinin desteğiyle Avrupa cephesinde üstünlük İtilaf Devletlerine geçti.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞIN SONA ERMESİ

Almanya'nın desteğiyle savaşı sürdüren *Bulgaristan* **Selanik Ateşkes Antlaşması (29 Eylül 1918)** ile iç karışıklıklar içinde olan *Avusturya-Macaristan* **Villa Giusti Ateşkes Antlaşması (3 Kasım 1918)** ile savaştan çekildi.

Bulgaristan'ın savaştan çekilmesiyle Osmanlı Devleti'nin Almanya ile kara bağlantısı kesildi. Balkanlarda bulunan İtilaf Devletleri ordusunun İstanbul ve Boğazlar üzerine saldırması tehlikesi ortaya çıktı.

Bu işgal tehlikesi karşısında İstanbul ve Boğazları koruyacak bir güçten yoksun olan Osmanlı Devleti İtilaf Devletleri ile **Mondros Ateşkes Antlaşması** imzalandı (30 Ekim 1918).

SORU

Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkesi'ni imzalamasında;

- I. Wilson İlkeleri'ne güvenmesi,
- II. Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi,
- III. İngiltere'nin hoşgörüsüne saltanat yönetiminin ve yandaşlarının güvenmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞIN SONA ERMESİ

Almanya'nın da Rethondes Ateşkes Antlaşması (11 Kasım 1918) ile savaştan çekilmek istemesi üzerine I. Dünya Savaşı İttifak Devletlerinin mağlubiyetiyle sona erdi.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

I. Dünya Savaşı devam ederken ABD Başkanı **Wilson** 8 Ocak 1918'de 14 maddelik bir bildiri yayımlamıştı.

"**Wilson İlkeleri**" olarak isimlendirilen bu bildiriye güvenen İttifak Devletlerinin savaştan çekilme süreci hızlandı.

Wilson İlkeleri

- Uluslararası antlaşmalar açık yapılacaktı.
- Galip devletler mağlup devletlerden toprak ya da savaş tazminatı almayacaktı.
- Devletler arası barışı sağlamak, sorunlara çözüm bulmak amacıyla Cemiyet-i Akvam (Milletler Cemi-yeti) kurulacaktı.
- Osmanlı Devleti'nde Türklerin yoğun olduğu bölgelerin bağımsızlığı sağlanacaktı.
 - Türklerin egemenliği altında yaşayan milletlerin kendi kendini yönetme hakkı olacaktı.
- Boğazlar, bütün devletlerin gemilerine açık olacak ve bu durum uluslararası denetim altında tutulacaktı.

SORU

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Wilson tarafından yayınlanan;

- I. her millet, kendi kaderini kendisi belirlemeli,
- II. Boğazlar dünya ticaretine açık olmalı,
- III. uluslararası barış için bir kurul oluşturulmalı

ilkelerinden hangilerine, sömürü düzenlerinin bozulacağı kaygısıyla İngiltere ve Fransa'nın karşı çıktığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) II ve III E) I, II ve III

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞIN SONUÇLARI

- ✦ I. Dünya Savaşı tahminlerin ötesinde uzayarak milyonlarca insanın ölümüne ve yaralanmasına yol açtı.
- ✦ Osmanlı Devleti, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Rusya Çarlığı, Alman İmparatorluğu parçalandı.

Bu devletlerin toprakları üzerinde Yugoslavya, Polonya, Çekoslovakya, Litvanya, Estonya gibi devletler kuruldu

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI SONRASI AVRUPA (1923)

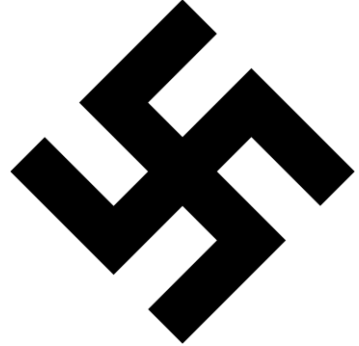

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞIN SONUÇLARI

- ✦ Savaşta amaçlarına ulaşamayan *Almanya, İtalya* gibi devletlerde otoriter rejimler ortaya çıktı. (**Faşizm-Nazizm**)
- ✦ Sömürgecilik anlayışı **manda ve himaye** adını alarak devam etti.
- ✦ I. Dünya Savaşı devam ederken aralarında imzaladıkları gizli antlaşmaları hayata geçirerek **Orta Doğu**'yu paylaştılar.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

İTİLAFA DEVLETLERİNİN SAVAŞ ESNASINDA ARALARINDA İMZALADIKLARI GİZLİ ANTLAŞMALAR

ANTLAŞMALAR	İMZALAYANLAR	MADDELERİ
İSTANBUL	İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusya	Boğazlar ve Çevresi Çarlık Rusya'ya verildi
LONDRA	İngiltere ve İtalya	On İki Ada, Antalya ve Çevresi İtalyanlara bırakıldı. İtalya İttifak grubundan, İtilaf grubuna geçti.
MAC MAHON	Mısır Valisi Mac Mahon ve Hicaz Emiri Şerif Hüseyin	Osmanlı Devletine Araplar İsyan ederse Araplara bağımsızlık verilecekti.
SYKES PİCOT	İngiltere, Fransa ve İtalya	Adana, Antalya, Suriye kıyıları ve Lübnan Fransa'ya, Irak İngiltere'ye verildi
SAİNT JEAN DÖ MARIUNNE	İngiltere ve İtalya	İzmir, Antalya, Konya ve Aydın İtalyanlara bırakıldı.
PATROGRAT PROTOKOLÜ	Doğu Anadolu ve Trabzon'a kadar Karadeniz kıyıları Rusya'ya bırakıldı	

Bu antlaşmaları dünya kamuoyuna savaştan çekilen Rusya duyurdu.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

SAVAŞIN SONUÇLARI

Dünya barışını korumak amacıyla Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kuruldu.

Ancak savaş sonunda imzalanan antlaşmalar ve Milletler Cemiyeti'nin çabaları barışın korunmasını sağlayamadı.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

- ✦ Osmanlı Devleti I.Dünya Savaşı'nda yenilince İttihat ve Terakki Fırkası hükûmetten çekildi.
- ✦ Sultan Vahdettin'in görevlendirmesiyle yeni hükûmeti Ahmet İzzet Paşa kurdu.
- ✦ Sadrazam Ahmet İzzet Paşa İtilaf Devletlerine başvurarak ateşkes isteğinde bulundu.

Vahdettin

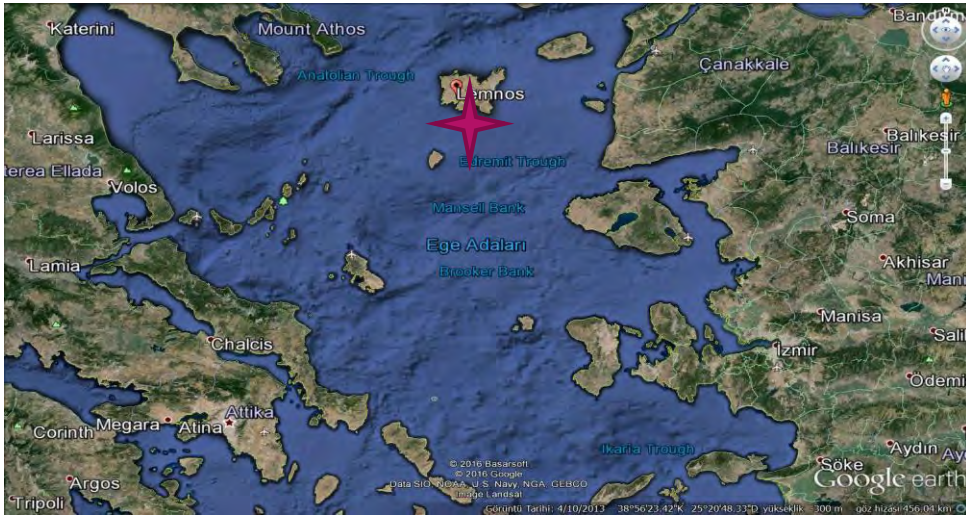
Ahmet İzzet Paşa

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Ege Denizi'ndeki Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda Bahriye Nazırı Rauf (Orbay) Bey'in başkanlığındaki Osmanlı heyeti ile İngiliz Amiral Calthorpe (Kaltorp) arasında görüşmeler sonucunda *Mondros Ateşkes Antlaşması* imzalandı.(30 Ekim1918).

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Bahriye Nazırı Rauf Bey

Amiral Calthorpe

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Ateşkes Maddeleri

Boğazlar İtilaf Devletleri gemilerine açılacak, Karadeniz'e geçiş serbest olacak, Çanakkale ve Karadeniz istihkâmları İtilaf Devletlerince işgal edilecek.

Boğazların denetiminin İtilaf Devletleri kontrolüne bırakılmasıyla İstanbul'un güvenliği tehlikeye düşmüş, Anadolu ile Trakya arasındaki bağlantı kesilmiştir.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Ateşkes Maddeleri

Osmanlı ordusuna ait silah, cephane ve taşıtlar, İtilaf Devletlerine teslim edilecek, sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması dışında Osmanlı ordusu terhis edilecek.

Donanma, İtilaf Devletlerinin gösterecekleri limanlarda gözetiminde tutulacak.

Hicaz, Yemen, Suriye ve Irak'ta bulunan askerî birlikler İtilaf Devletlerine teslim olacaklar.

Bu maddeler ile olası bir direnişin engellemeye çalışmışlardır.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Ateşkes Maddeleri

- ✦ Toros tünelleri, İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecek.
- ✦ Bütün haberleşme, ulaşım araç ve gereçleri, İtilaf Devletlerinin denetimi altında bulundurulacak.
- ✦ Tüm liman ve tersaneler İtilaf Devletleri'nin kontrolünde olacak.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Ateşkes Maddeleri

İtilaf Devletleri, kendi güvenliklerini tehdit edecek bir durum ortaya çıkarsa herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecek. (7. madde)

Antlaşmanın 7. maddesi Osmanlı Devleti'nin işgal edilmemiş topraklarının işgaline yöneliktir.

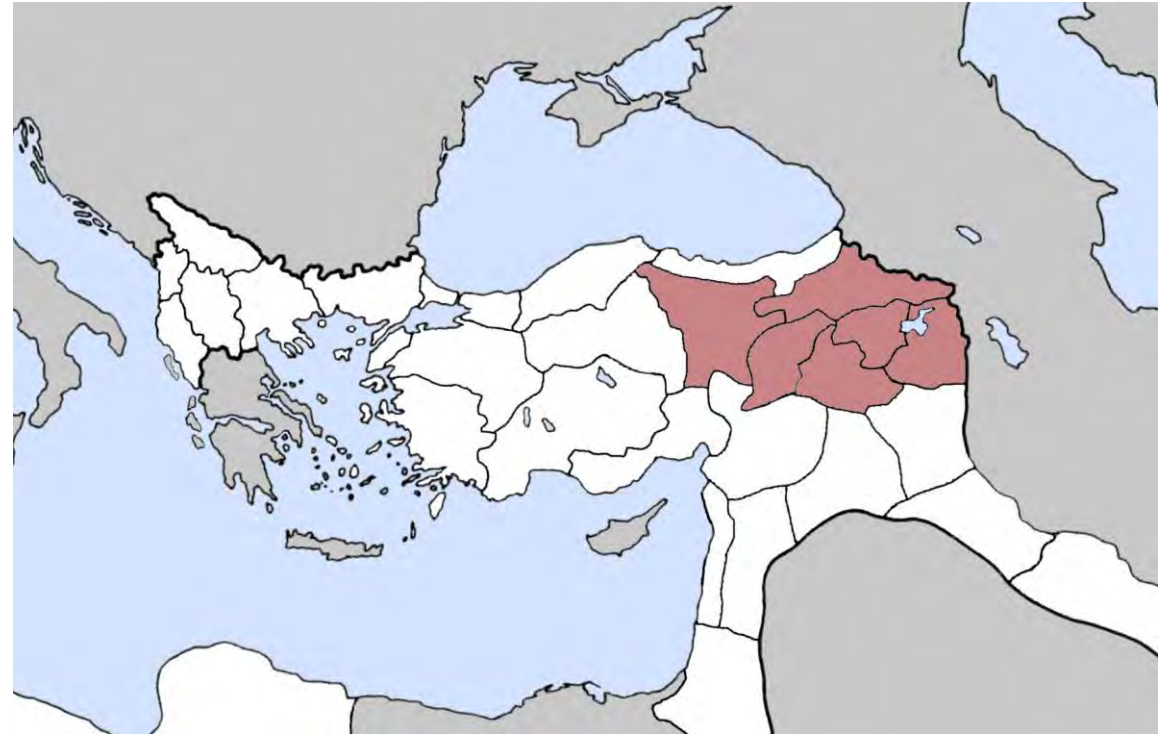
XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)
Ateşkes Maddeleri

★ Doğu Anadolu'daki altı vilayette(Vilayet-i Sitte) (Sivas, Erzurum, Van, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ) karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri, bu vilayetlerin herhangi bir bölümünü işgal edebilecekler. (24.madde)

24. madde Anadolu'nun doğusunda planlanan bir Ermeni devletine zemin hazırlamaktadır.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

Mondros Ateşkes Antlaşması ile
Osmanlı Devleti'nin fiilen sona
ermiştir.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Ateşkes Sonrası Durum

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra İtilaf Devletleri, Anadolu ve Trakya'yı antlaşmanın 7. maddesine dayanarak işgal etmeye başladı.

İlk işgal İngiltere tarafından 3 Kasım 1918'de Musul'da gerçekleştirildi.

13 Kasım 1918'de İtilaf Devletleri donanması İstanbul'a geldi.

SORU

I. Dünya Savaşı ile ilgili olarak, aşağıdakilerin hangisinde I. de verilenin II. ye ortam hazırladığı savunulamaz?

I	II
A) Wilson İlkeleri'nin yayınlanması	Rusya'nın savaştan çekilmesi
B) Kafkas Cephesi'nde başarısız olunması	Turancılık fikrinin gerçekleşmemesi
C) Tehcir Kanunu	Ermenilerin Suriye'ye göç ettirilmesi
D) Rusya'da Bolşevik İhtilalinin yaşanması	Yeni kurulan iktidarın savaştan çekilmesi
E) Mondros Ateşke-si'nin imzalanması	İşgallerin başlaması

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

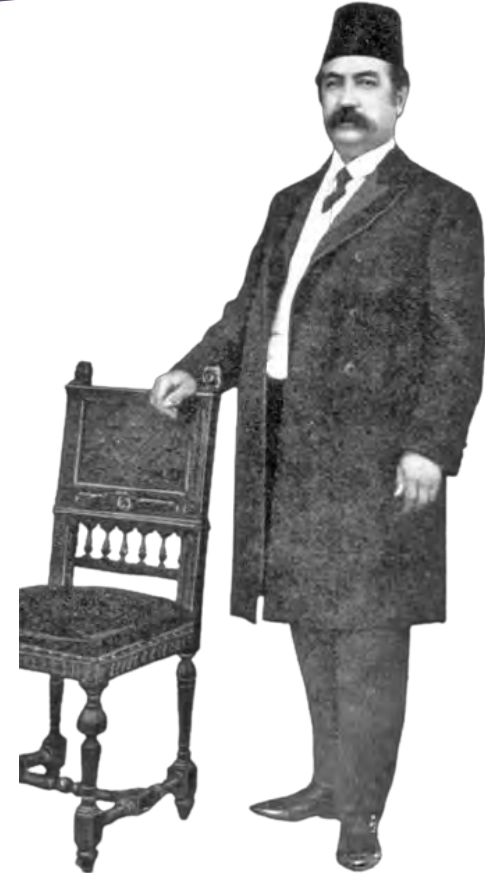
Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Ateşkes Sonrası Durum

- ✦ İstanbul Hükûmeti, işgaller karşısında etkisiz kalıyordu. Ahmet İzzet Paşa'nın başında olduğu İstanbul Hükûmeti istifa etti.
- ✦ **Tevfik Paşa**'nın kurduğu hükûmet de İtilaf Devletlerinin baskısı ile karşılaştı.
- ✦ Baskılar karşısında Tevfik Paşa da istifa etti ve İngilizlere sempati ile bakan **Damat Ferit Paşa** yeni hükûmeti kurdu.

Tevfik Paşa

Damat Ferit Paşa

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Ateşkes Sonrası Türk Milleti

- ✦ İşgallerin başlamasıyla birlikte Türk halkı kimseden emir ve talimat almadan vatanını savunmaya başladı.
- ✦ Halk bir yandan mitingler düzenleyerek haklı davasını duyurmaya çalışırken diğer yandan **Kuvâ-yı Millîye** adıyla direniş birlikleri kurarak elinde silahla teşkilatlanmaya başladı.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Ateşkes Sonrası Mustafa Kemal

★ İstanbul Hükûmeti, Mustafa Kemal'in komuta ettiği 7. Ordu karargâhını kaldırarak onu Harbiye Nezaretinin emrine verdi.

★ 13 Kasım 1918'de İstanbul'a gelen Mustafa Kemal vatanın içinde bulunduğu durumdan dolayı sürekli düşünüyor ve kurtuluş çareleri arıyordu.

Geldikleri gibi
giderler

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918) Ateşkes Sonrası Durum

Düşüncelerini halka duyurabilmek için arkadaşı Fethi Bey ile "Minber" adında bir gazete çıkarmaya başladı.

Ali Fuat Paşa, Kâzım Karabekir Paşa, Rauf Bey, İsmet Bey gibi arkadaşlarıyla toplantılar yaptı.

Bu toplantılar sonucunda Anadolu'ya geçerek Millî Mücadele'yi başlatmak konusunda fikir birliğine vardılar.

XX.YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Paris Barış Konferansı(1919)

Paris Barış Konferansı, I. Dünya Savaşı'nın galip devletleri ile mağlup devletleri arasında imzalanacak barış antlaşmalarının koşullarını hazırlamak ve Osmanlı Devleti'nin topraklarını yeniden paylaşmak için toplandı.

İzmir ve çevresinin İtalyanlardan alınıp Yunanlılara verilmesi kararlaştırıldı.

Konferansa 32 devlet katıldı.

Konferansta Sovyet Rusya, Almanya ve Osmanlı Devleti temsil edilmedi.

İtilaf devletleri arasında ilk görüş ayrılıklarının yaşandığı toplantı

Milletler Cemiyeti kuruldu

SORU

Paris Konferansı'nda Yunanlıların İzmir'e asker çıkarma önerisini İngiltere'den sonra ABD ve Fransa'da onaylayınca İtalya istemeyerek de olsa kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu haber Osmanlı Devleti'ne İtalya tarafından gizlice sızdırılmış ancak İstanbul Hükûmeti gereken önlemleri almamıştır.

Buna göre;

- I. İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılığı olduğu,
- II. İtalya'nın Osmanlı topraklarını işgal etmekten vazgeçtiği,
- III. İzmir'in Yunanistan tarafından işgal edileceği

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

HAZIRLAYAN

Nevşehir Diriliş Kız Anadolu İmam-Hatip Lisesi

cappadocia

Gökhan MUTLU
Tarih Öğretmeni

diriliskaihl.meb.k12.tr

www.egitimhane.com